

Plenum

Torsdag 6.3.2025 kl. 16.00—19.15

2.2. Muntlig fråga om att stärka ekonomin (Saara Hyrkkö gröna)

Muntligt spörsmål MFT 32/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Hyrkkö, varsågod.

Debatt

16.10 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Pahinta myrkkyä yritysten investointipäätöksille on poukkoileva politiikka, ja sen takia hallituksen riveistä kuulunut venkoilu ilmastolain suhteen on räikeässä ristiriidassa hallituksen kasvutoiveiden ja myös työllisyystavoitteiden kanssa. Suomelta ja Euroopalta odotetaan nyt johtajuutta ilmasto- ja innovaatiopolitiikassa, etenkin nyt kun Yhdysvallat ottaa näissä takapakkia. Onkin hyvä, että pääministeri on eduskunnankin edessä luvannut, että ilmastolain 2035-tavoitteesta pidetään kiinni.

Vihreät julkaisi tällä viikolla yli 50 keinon paketin talouden vahvistamiseksi. Me ajatellaan, että nämä talouden kasvua ruokkivat ratkaisut kannattaa valita niin, että ne samalla uudistavat taloutta ympäristön kannalta kestäväksi. Suomen ei tule tyytyä tuottamaan selua ja kaivannaisia muiden jalostettavaksi. Valtiovarainministeri Purra, voivatko suomalaiset edelläkävijäryitykset luottaa siihen, että politiikan linja pitää, vai aiotteko vetää maton heidän jalkojensa alta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.11 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitusohjelmassa on kirjattu hallituksen linja niin ilmastopolitiikassa kuin muusakin. Mitä tulee tähän ilmastolakiin, niin siihen on itseensäkin kirjattu se, että vuonna 2025 tätä asiaa tarkastellaan, ja siihen olemme juuri viitanneet. Valitettavasti tilanne suhteessa siihen, kun tästä hiilineutraalisuustavoitteesta on aikanaan päätetty, on nykyään aika tavalla erilainen. Pelkästään jo Venäjän tilanne, se, että Suomi ei tuo Venäjältä enää sen paremmin puuta, sähköä, maakaasua kuin raakaöljyäkään, vaikuttaa myös Suomen tilanteeseen. Toisaalta se, että meidän ilmastotavoitteemme on sidottu tähän hiilinielulaskentaan, aiheuttaa myös ongelmia. Me varmasti tarkastelemme tätä tilannetta kokonaisuudessaan, juuri ilmastolain mukaisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

16.12 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on tämän vajaan kahden vuoden aikana paremman työllisyyden ja talouden nimissä toteuttanut valtavat työelämäuudistukset, jotka suomeksi sanottuna ovat heikennyksiä työntekijöille, ja samalla hallitus on ajanut työmarkkinat ennennäkemättömään kaaokseen. Hallitus on leikannut työllisyyden ja talouden nimissä työttömiltä usealla eri päätöksellä niin, että toimeentulo on heikentynyt rajusti, ja moni työtön ei vain työllisty, vaikka kuinka hän on hakenut töitä ja vaikka kuinka hallitus kuvittelee, että leikkaamalla hänen tuloistaan se piilo-työpaikka löytyy. Tulossa on vielä työntekijän henkilökohtaisen irtisanomisen helpottaminen tietysti sillä perusteella, miten työministerikin on perustellut, että nopeampi ja helpompi irtisanominen nopeuttaa irtisanotun työllistymistä.

Arvoisa työministeri Satonen, olisiko nyt aika tehdä johtopäätökset ja muuttaa suuntaa teidän työllistämispolitiikassanne, kun päätöstenne vaikutuksesta maassamme työttömyys, köyhyys ja konkurssit ovat lisääntyneet räjähdysmäisesti? [Perussuomalaisten ryhmästä: Mihin tarvitaan työperäistä maahanmuuttoa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.13 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On huomioitava se varsin yksinkertainen asia, että työpaikka syntyy silloin, kun joku työnantaja katsoo, että hänellä on tarve työntekijään ja on tarve lähteä siihen työllistämiseen. Silloin aivan olennainen asia on se, kuinka korkea on rekrytointikynnys. Ja siihen rekrytointikynnykseen liittyy myös se, että jos tulee virherekrytointi, niin kuinka helppoa on päästä eroon siitä virherekrytoinnista, koska pienellä yrityksellä, jos puhutaan vaikka 3—5 hengen yrityksestä, yksi virherekrytointi saattaa kaataa koko yrityksen.

Mutta tässä nyt puheena olevassa laissa, johon myös edustaja Suhonen viittasi, kyse on jatkossakin siitä, että irtisanomiseen tarvitaan asiallinen syy. Eli edelleenkin se on objektiivista, mikä viime kädessä oikeudessa sitten päätetään, jos on epäselvä tilanne. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Vuosien jälkeen!] Se ei ole mikään valtavan iso muutos, mutta alentaa jonkin verran rekrytointikynnystä, mikä on tarpeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

16.14 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Harvardin yliopiston Growth Lab vertailee kansantalouksien laatukilpailukykyä, tuotannon jalostusarvoa. Sillä pärjätään viennissä ja tuodaan talouteen rahaa.

Suomi oli Nokian huippuvuosina vertailun sijalla neljä. Nyt Suomi on sijalla 19. Ohivat menneet muun muassa Tšekki, Unkari, Slovenia ja Slovakia. Meksiko ja Romania hengittävät niskaan.

Investointeja ei kuulu, mutta osingot ovat jatkuvasti ennätystasolla. Ongelmana on, että yrityksiä ei ole ohjattu investoimaan parempiin tuotteisiin ja korkeampaan jalostusarvoon, vaan voittoja on ylläpidetty työvoiman hintaa eli palkkoja polkien, yritysten veroja ja sosiaalisia vastuita vähentäen, ja samalla on aiheutettu ostovoiman ja kokonaiskysynnän hiipuminen ja työttömyys. Hallitus on kiihdyttänyt tätä kierrettä rajulla leikkauspolitiikalla.

Me olemme esittäneet listaamattomien yhtiöiden osinkojen verovapauden poistoa. Se lisäisi investointeja. Me olemme [Puhemies koputtaa] esittäneet leikkausten [Puhemies: Ky-

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

symys!] ja maksukorotusten perumista. Se parantaisi ostovoimaa. [Puhemies koputtaa] Ministeri Purra, koska myönnätte, että leikkaukset ovat tuhon tie?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.15 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan olin edustajan kysymyksen alkuosan kanssa samaa mieltä. Siinä kuvattiin sitä, minkälaisessa tilanteessa Suomi on erityisesti Nokian jälkeen ollut finanssikriisistä lähtien, kun aitoa talouskasvua ei ole ollut. Vastaavasti meidän tuottavuuskehityksemme on laahannut selvästi verrokkimaiden perässä, toisaalta Euroopan tasolla se on laahannut Yhdysvaltojen ja esimerkiksi monien Aasian maiden perässä.

Vastaavasti siitä diagnoosista, jonka edustaja tämän ongelman syistä tekee, en ole samaa mieltä. Päinvastoin nyt tämä hallitus tekee sellaisia toimia, jotka parantavat esimerkiksi yritysten edellytystä tehdä tuottavuutta lisääviä toimia. Panostamme myös tki:hin huomattavasti lisää resursseja. Sen sijaan leikkaamalla ei saada aikaiseksi kehitystä tässä mielessä, mutta tämä hallitus joutuu sopeuttamaan julkista taloutta siksi, että me olemme eläneet aivan liikaa velaksi ja me emme yksinkertaisesti tällaisella väestörakenteella ja sen kehityksellä pysty huolehtimaan hyvinvointiyhteiskunnan palveluista ja etuuksista tulevaisuudessa, [Puhemies koputtaa] mikäli me emme korjaa ongelmaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.17 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osaaminen on työllistymisen yksi suurimmista esteistä, ja siinä olennaista on, että työuran aikana päivitetään osaamista. Te lopetitte aikuiskoulutustuen, joka on yksi väline tässä.

Minulla on tässä lakialoite uudesta aikuiskoulutustuesta, joka kohdentuu paremmin. Se kohdentuu matalamman koulutustason omaaville. [Välihuuto perussuomalaisen ryhmästä] Ja kun opiskellaan työvoimapula-ammatteihin, niissä aikuiskoulutustukea saisi 320 päivää, muissa tapauksissa 120 päivää. Tämä vastaa siihen kritiikkiin, mikä oli jo aikaisemmasta aikuiskoulutustuesta. Arvoisa ministeri Satonen, mitä mieltä olette tästä kohdenne-
tusta, uudesta aikuiskoulutustuesta? [Vasemmalta: Hyvä ehdotus, rakentava ehdotus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.18 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aina hyvä, kun tulee ehdotuksia. Hallitus on myös miettinyt sitä, millä tavalla tätä kohdennusta tehdään ja on itse asiassa jo päättänytkin kymmenen miljoonan euron panostuksesta, ja eduskunta on antanut rahat sille. Se kohdistuu ennen kaikkea opetuslalle ja sosiaali- ja terveyslalle, koska nämä ovat nimenomaan sellaisia aloja, joissa tarvitaan muodollista pätevyyttä, jotta tietyissä tehtävissä voi toimia. Siinä idea on nimenomaan se, että opiskelu tul-
laan järjestämään niin, että se on työn ohessa mahdollista ja että se yhtälö on myös sellainen, että tämä opiskelija, joka työn ohessa opiskelee, siinä taloudellisesti pärjää. Työnantaja osallistuu siihen mahdollistamalla tämän opiskelun, ja valtio voi sitten tulla resursseil-
laan siihen mukaan. Tämä haku on itse asiassa jo parasta aikaa valmisteilla, ja katsotaan nyt ensimmäisenä vuonna, miten tämä Jotpan malli toimii.

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

16.19 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä salissa ollaan kuultu paljon kauniita sanoja osaamisesta, ja me tiedetään, että meidän työllisyystilanne on tällä hetkellä aivan karkea. Monella alalla on pulaa osaajista, ja siihen hallituksen ratkaisu on ollut, niin kuin aiemmin on kuultu, leikata se aikuiskoulutustuki pois ja leikata esimerkiksi ammatillisesta koulutuksesta.

Suomessa on myös aivan liian paljon nuoria ihmisiä, jotka ovat työn ja koulutuksen ulkopuolella. Noin 7,3 prosenttia 15—24-vuotiaista on ilman opiskelu- tai työpaikkaa. Se on noin 45 000 nuorta ihmistä ilman opiskelu- tai työpaikkaa, ja tämä on minun mielestäni hyvin huolestuttava luku.

Yksi tärkeä asia on se, että meillä myös nuoret ihmiset ja mikseivätpä vanhemmatkin pystyisivät päivittämään sitä omaa osaamistaan tämän aikuiskoulutustuen avulla. Nyt haluaisinkin kysyä ministeri Satoselta: milloin me saadaan tänne saliin päätettäväksi ja keskusteltavaksi uusi malli aikuiskoulutustuesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.20 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Itse asiassa äsken jo yritin vastata tähän kysymykseen enkä lähde toistamaan sitä, mitä äsken sanoin, mutta tuon sen näkökulman esille, mitä me olemme TKE-neuvostossa aika paljon käyneet läpi. Se on siis sellainen neuvosto, jossa ovat edustettuina sekä työnantajien että työntekijöiden edustajat ja OKM:n ja TEMin väki. Siellä puhutaan paljon siitä, että sen sijaan, että lähdetäisiin suoraan suorittamaan uusia tutkintoja jopa toiselta toimialalta, niin kuin aiemmin aikuiskoulutustuki siihen kannusti, tehdään erilaisia osatutkintoja, täsmennetään osaamista ja syvennetään sitä jo olemassa olevaa osaamista, minkä kautta voidaan vahvistaa ammattitaitoa ja myös työn tuottavuutta, ja varmasti se näkyy usein myös palkassa, kun osaaminen vahvistuu. Eli näitä pieniä tutkintokokonaisuuksia pidän tärkeinä. [Eveliina Heinäluoma: Mutta milloin me saadaan tänne eduskuntaan?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.21 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valon määrä Suomessa kasvaa kyllä kevään myötä, mutta perheissä, suomalaisissa kodeissa, on synkät tunnelmat. Työttömyysluvut ovat todella karut, ja perheiden ja ihmisten ahdinkoa lisää se, että työttömyysturvaa on leikattu, ja perheiden ahdinko kasvaa. Tämän vaalikauden aikana työttömien määrä on kasvanut 50 000:lla. Se on keskikokoisen kaupungin asukasluvun verran. [Timo Harakka: Sata per päivä!] Ja erityisen huolestuttavaa on se, että edes koulutus ei enää suojaa työttömyydeltä. Korkeasti koulutettujen työttömyys on korkeimmillaan 2000-luvulla, siis korkeimmillaan 25 vuoteen, neljännesvuosisataan. Ministeri Satonen, eikö olisi aika tunnustaa, että tämä hallitus on epäonnistunut työttömyyden hoidossa? Ja tämän kaiken keskellä te olette siirtymässä syrjään. Onko nyt oikea aika? [Välihuutoja oikealta] Onko nyt oikea aika jättää työllisyydestä vastaavan ministerin tehtävät? [Puhemies koputtaa] Ministeri Satonen, kenellä on vastuu tästä työttömyyskriisistä? [Jani Mäkelä: Käytöstavat!]

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.22 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy sanoa, että olen jopa liikuttunut siitä tavasta, jolla sosiaalidemokraatit haluaisivat, että jatkaisin tässä tehtävässä, [Naurua — Antti Kurvinen: Rakkaudesta se hevonenkin potkii!] kun nimittäin muistan, että te yrititte jo kerran minua erottaa tästä tehtävästäni. [Naurua — Mika Kari: Tämä ei ole vitsinaihe!] — Ei, tämä asia ei ole vitsinaihe, mutta myös toivoisin, kuten sanoin, että täällä ihan oikeasti kunnioitetaan puolueiden tekemiä päätöksiä siitä, keitä henkilöitä on mihinkin tehtäviin valittu.

Tämä asia on vakava, ja haluan nyt sanoa tässä yhteydessä, kun on mahdollisuus, että pidän todella hyvänä sitä, että nyt työmarkkinaneuvotteluissa on pystytty tekemään sopimuksia. Siellä oli erittäin merkittävä päänavaus Teknologiateollisuuden ja Teollisuusliiton välillä. Nyt eilen saatiin ratkaisu myös kaupan alan tilanteeseen. Nämä eivät ole hallituksen asioita vaan työmarkkinajärjestöjen asioita, mutta tässä maailmantilanteessa, missä me nyt ollaan, on erittäin tärkeää ratkaista ne asiat hyvin ja sopimalla, jotka ovat meidän omassa käsissämme, ja tämä on todella hyvä kehitys, [Puhemies koputtaa] mikä nyt näkyy. [Ben Zyskiewicz: Eikös työmarkkinat olekaan kaaoksessa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.24 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Maamme taloustilanne on ollut pitkään äärimmäisen vaikea. Luin Helsingin Sanomia 6. helmikuuta. Helsingin Sanomissa oli mennyt tilaa koko aukeama, missä kerrottiin, miten maamme talous nyt onneksi osoittaa elpymisen merkkejä: talous kasvaa, tilauksia tulee, investointeja tehdään, vienti on kääntynyt kasvuun, korkojen laskun vaikutukset vahvistuvat nyt kuluvana vuonna, ja kuluttajien ostovoima kasvaa jo.

Olen kiitollinen siitä, että te, valtiovarainministeri Riikka Purra, olette lähtenyt määrätietoisesti laittamaan talouttamme kuntoon. Se ei ole ollut helppo tehtävä, se ei ole ollut millään tavalla mieluisa tehtävä, mutta se on ollut tehtävä, joka jonkun on ollut pakko tehdä — kiitos siitä teille. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä]

Mutta tämä ei pelkästään säästämällä kuitenkaan ratkea, ja me tarvitsemme kasvutoimenpiteitä. [Tuomas Kettunen: Entä Itä-Suomi-ohjelma?] Täällä on kerrottu, että paikallinen sopiminen on nyt tulossa kaikkiin yrityksiin. Ministeri Satonen on kertonut paljon toimia, [Puhemies: Kysymys!] mutta tiedän, että te, [Puhemies koputtaa] ministeri Rydman, olette myös omalla sektorillanne tehnyt paljon. Voisitteko kertoa näistä vähän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.25 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinonen kuvasi varsin kiitettävästi sitä taloudellista tilannetta, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Yllättäen!] missä me tällä hetkellä olemme. Meillä on sellainen tilanne, että useat edelliset hallitukset ovat jättäneet keskeiset reformit tekemättä, ovat jättäneet huolehtimatta valtiontalouden tasapainosta. Tämä hallitus paitsi tasapainottaa julkista taloutta [Anne Kalmari: Otatte lisää velkaa!] myös tekee ne tarvittavat työmarkkina-reformit, joita on työmarkkinoillemme kipeästi kaivattu.

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

Sitten meillä on sekä akuutteja että pidemmän aikavälin haasteita. Yksi pidemmän aikavälin haasteista on se, että meidän tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin liittyvät panostukset ovat laahanneet jäljessä. Ne ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että talouden tuottavuuskehitys ei Suomessa ole edennyt siihen tahtiin kuin olisimme halunneet. Tämä hallitus lisää tki-menoja määrätietoisesti kohti sitä neljän prosenttiyksikön osuutta suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Lisäksi teemme lukuisia sellaisia kasvutoimenpiteitä, jotka vaikuttavat lyhyellä aikavälillä sekä erilaisten erityisrahoitusinstrumenttien kautta että sitten myöskin kannustamalla verovähennyksiin ja muihin investointeihin. Ja se näyttää tuottavan tulosta. [Puhemies koputtaa] Meillä käytännössä kaikkialla Suomessa uusia investointeja on lähdössä hyvää vauhtia liikkeelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

16.26 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeä aihe. Ilman työtä on vaikea rakentaa tulevaisuutta. — Käänän itse katseen kaupunkeihin. Kaupungistuminen on paitsi ihmisten liikettä myös itse asiassa työllisyyden ja tuottavuuden kasvua, ja tästä muistutti viimeksi talouspolitiikan arviointineuvosto tammikuussa. Hyvä kaupunkipolitiikka on siis hyvää talouspolitiikkaa, ja se ei ole nollasummapeliä, vaan se hyödyttää koko Suomea. Valitettavasti tämän hallituksen kaupunkipolitiikka vaihtelee mitänsanomattomasta todella kehnoon. Liikenteessä joukkoliikennettä ylenkatsotaan, asuntopolitiikassa kaupunkien työkaluja otetaan pois ja kirsikkana kakun päälle Helsingille aiotaan mätkiä 35 miljoonan euron sakko sääntöjä sote-taloudenpidosta. [Jani Mäkelän välihuuto — Jenna Simula: Helsinki parka!]

Olisin kysynyt hallitukselta: näettekö te arvoa suomalaisille kaupungeille, ja mitä aiotte tehdä kaupunkien menestyksen ja kukoistuksen eteen? Se näyttäisi edellyttävän aikamoista suunnanmuutosta teiltä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.27 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen oikein iloinen, että täällä otetaan kaupungit esiin. Kaungit ovat oikeastaan tällainen talouden dynamo. Ne ovat monella tapaa vetureita koko meidän kansantaloudelle. Jos me katsotaan, missä suuri osa ihmisistä asuu, missä syntyy iso osa bkt:stä, missä on iso osa työpaikoista, on todella olennaista, että keskitytään kaupunkeihin, ja tämä hallitus on tehnyt vahvaa kaupunkipolitiikkaa. Me olemme jatkaneet MAL-sopimuksia, me olemme jatkaneet innovaatioekosysteemisopimuksia yliopistokaupunkien kanssa, [Veronika Honkasalon välihuuto] joilla edistetään tällaista innovaatiotoimintaa. Me olemme myöskin käynnistäneet aivan uudenlaiset pyöreän pöydän työskentelyt, joilla tartutaan erilaisiin kaupungistumisen haasteisiin ja yhteiskunnan haasteisiin, joissa haetaan yhdessä ratkaisuja. Kuuden suurimman kaupungin kanssa perustimme allianssin, jossa on ratkottu jengitymistä, segregatiota, osajapulaa. Meillä on kolmen seuraavaksi suurimman kanssa, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, lähdetty ratkomaan esimerkiksi liikkumista ja osaamista, tämän tyyppisiä kysymyksiä, keskisuurten kaupunkien kanssa kulttuuriasioita. Idän kaupunkien kanssa puhutaan raja-asioista, ja seutukaupunkiohjelma on myöskin päivitetty. Hyvin erityyppisiä asioita. Seutukaungit ovat [Puhemies koputtaa] tällaisia alueellisen teollisuus-

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

den dynamoja. Eli teemme paljon kaupunkipolitiikkaa, ja se on todella tärkeää [Puhemies koputtaa] koko Suomen kannalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

16.29 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palataan tähän meidän alkukysymykseemme. Työttömyys on kasvanut 50 000:lla. Helsingissä työttömyysprosentti on 12,5. Kävin Helsingin TE-toimistossa. Siellä kannettiin suunnatonta huolta siitä, että korkeakoulutettujen työttömyys on kasvanut huimasti. Minä näen tämän erittäin suurena riskinä nyt meidän osaamisen jatkumisen kannalta. Jossain vaiheessa yritykset tulevat tarvitsemaan osaavaa työvoimaa, mutta ei ole järkeä siinä, että työttömät odottelevat, ja tämä osaamistaso tulee heikkenemään. Akava on muun muassa esittänyt, että nykyistä laajemmin voisi työttömyysturvalla opiskella, täydentää sitä osaamistaan. Mitä hallitus aikoo tehdä tälle? Millaisia toimia aiotte nyt rakentaa siihen, että työttömyysaikaa voidaan käyttää siihen, että osaamista vahvistetaan? Ja kysymys: aiotteko, ministeri Satonen, työministerinä tuoda kehysriihen esitykset siitä, että myös työvoimapalveluihin suunnataan riittävästi varoja nyt, [Puhemies koputtaa] kun työttömyys on räjähtänyt?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.30 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyviä kysymyksiä entiseltä työministeriltä. [Timo Harakan välihuuto]

Mitä ensinnäkin tähän TE-palveluasiaan tulee, niin ne asiat on nyt siirretty kunnille ja itse asiassa edellisen hallituksen tahdon mukaisesti. Sitä pidän kyllä itsekkin järkevänä. Eli siellä on nyt sitten sekä resurssit että niin sanotusti välineet, joilla voidaan työllistymistä edistää. Totta kai seurataan, miten tämä uudistus menee kohdalleen, ja voi olla, että esimerkiksi välityömarkkinoiden osalta on tarpeen vielä myöhemmin tehdä uusia toimenpiteitä.

Mitä tulee tähän varsinaiseen kysymykseen tästä Akavan ehdotuksesta, niin, kuten hyvin tiedätte, tälläkin hetkellä työttömänä on mahdollista omaehtoisesti opiskella ja suorittaa myös akateemisia opintoja, esimerkiksi niiden, joilta on jäänyt tutkinto kesken, suorittaa niitä loppuun. Mutta siitä huolimatta olen tapaamassa Akavan puheenjohtajaa ja haluan kuulla vielä tarkemmin tästä esityksestä. Tässä voi olla kyllä aineksia, että tätä on ehkä vielä syytä tarkastella uudelleen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

16.31 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi ikääntyy ja kaikkien työpanosta tarvittaisiin. Työllisyysaste pitää saada nousuun ja hyvinvointivaltion rahoitus sitä kautta turvattua. [Eduskunnasta: Kyllä!] Osatyökykyisten työllisyyden edellytysten parantaminen olisi tähän tärkeä keino. Edellinen hallitus panosti työkykyohjelmaan, ja teidänkin, Orpon hallituksen ohjelmassa lukee tämä tavoite, mutta mitään ei ole tapahtunut.

Suojaosat on poistettu ja sosiaaliturvaa on heikennetty niin, että työn vastaanottaminen, nimenomaan osa-aikatyön vastaanottaminen, vaikeutuu. Työ myös tervehdyttää, se lisää hyvinvointia, ja kun työtä rukataan, se on soveltuvaa myös osatyökykyisille. Tarvitaan li-

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

sää työpajatoimintaa, tarvitaan lisää kuntouttavaa työtoimintaa, riittävän pitkiä työkokeiluja, nyt niitä on lyhennetty. Ministeri Satonen, mitä te teette, että osa-aikatyön mahdollisuudet ja osatyökykyisten mahdollisuudet paranevat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.32 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! On tärkeä teema nostaa esiin myös työkyky, työelämän mielenterveys, mielenterveyspoissaolojen vähentäminen ja työssäjaksamisen teemat, nämä ovat vahvasti Orpon hallituksen agendalla. Tässä itse asiassa teemme paljon sellaista työtä, joka on jatkoa ja jatkumoa edellisen hallituksen työkykyohjelmalle ja TYÖ 2030 -ohjelmalle, ja tätä työtä tehdään hyvin tiiviissä yhteistyössä palkansaajien ja työnantajien kanssa.

Lisäksi hallituksella on erittäin vahva tahtotila vahvistaa työterveyshuoltoa. Meillä on yhteiskunnassa sellaisiakin ääniä, jotka haastavat työterveyshuollon olemassaolon nykyrakenteilla. Edelliselläkin hallituskaudella, Marinin kaudella, monikanavarahoitustyön yhteydessä pohdittiin jopa kokonaan työterveyshuollon nykyrakenteen romuttamiseen johtavia ajatuksia, mutta tämän hallituksen aikana työterveyshuoltoa halutaan vahvistaa, esimerkkinä vaikkapa se, että työmarkkinaosapuolten kanssa keskustellaan parhaillaan siitä, että kun hallitus on vienyt läpi tämän lasten ja nuorten terapiatakuun — se astuu toukokuussa voimaan — niin miten seuraavana askeleena voitaisiin osana työterveyshuoltoa tuoda näitä matalan kynnyksen terapiapalveluja, [Puhemies koputtaa] Terapiat etulinjaan -toimintamallia, joka on tutkittuun tietoon pohjautuvaa, myös työterveyteen. — Kiitos. [Eveliina Heinäluoma: Vastaus kysymykseen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

16.34 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen tavoitteena on kasvuhakuisten, työllistävien ja vientiin tähtäävien yritysten määrän kasvu sekä työpaikkojen säilyminen Suomessa. Ne ovat hyviä tavoitteita, ja niitä kohti menemme. Maailma on murroksessa, ja mekin olemme saaneet osamme: Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, koronakriisi ja epäonnistunut sote-uudistus, jota tämä hallitus yrittää korjata.

Mutta uskoa ja toivoa on luotava. Yritykset ovat ne, jotka luovat työpaikkoja, ja on erittäin tärkeää, että kannustamme yrityksiä luomaan niitä työpaikkoja. Hallitus muun muassa helpottaa ensimmäisen työntekijän palkkaamista.

Arvoisa puhemies! Monissa kodeissa nuoret etsivät tällä hetkellä kesätyötä. On opiskelijoita, jotka toivovat pääsevänsä edes hetkeksi työhön kiinni ja kesätyöhön. Kysynkin teiltä, arvoisa ministeri: millä tavalla kannustatte yrityksiä palkkaamaan nuoria työntekijöitä ja erityisesti niin, että mahdollisimman moni löytäisi kesätyötä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.35 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä kysymys. Tämä kesätyöhän on sillä tavalla erittäin tärkeä, että se on monelle ensimmäinen kosketus työelämään ja siitä saa sellaisia taitoja, joita myöhemmin voi hyödyntää. Meillä aika hyvin kyllä ihan tuolta Duunitorin kautta löytyy niitä erilaisia mahdollisuuksia, mutta on toki todettava, että kyllä hieman myös tämä taloudellinen tilanne ja suhdanne

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

vaikuttavat siihen, paljonko meillä on kesätyöpaikkoja tarjolla. Mutta toki monet yritykset ja myöskin kunnat, seurakunnat, muut julkiset yhteisöt tarjoavat kesätyöpaikkoja, ja niitä kannattaa nuorten aktiivisesti hakea. Uskon kyllä, että aika moni nuori sieltä tulee myöskin kesätyöpaikan saamaan. Toki on varmasti niistä kaikkein halutuimmista työpaikoista myös kovaa kilpailua.

Ilman muuta kannustan myös työnantajia siihen, että rohkeasti lähdetäisiin näitä paikkoja nuorille tarjoamaan, koska se on koko yhteiskunnalle tärkeä asia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

16.36 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömyys on tosiaan Suomessa kasvanut nopeasti, ja työllisyyspalvelut ovat avainasemassa siinä, että työttömyys ei pitkity ja siihen mahdollisesti liittyvät ongelmat eivät pääse kasautumaan. Kuitenkin työllisyyden hoidon resursseja on heikennetty kasvavasta asiakasmäärästä huolimatta. Kuntaliiton arvion mukaan TE-uudistuksen rahoituksesta puuttuu vähintään 100 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa sitä, että työllisyysalueet joutuvat jo aloittamaan heikossa tilanteessa. Kuntien valtionosuuksia hallitus on leikannut 37 miljoonalla eurolla, kun palkkatuen käyttöä rajattiin siten, että kunnat voivat saada sitä vain erityistapauksissa. Tämä osaltaan vaikeuttaa kuntien kykyä vastata työttömyyteen.

Arvoisa työministeri Satonen, mitkä nyt ovat ne teidän keinonne vastata tähän kasvavaan ongelmaan? Vai uskooko hallitus edelleen, että rikkaiden verojen keventäminen, työntekijöiden aseman heikentäminen ja köyhyyden lisääminen tulevat ratkaisemaan tämän ongelman?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.37 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskityn vastauksessani TE-palvelupuoleen, koska se ymmärtääkseni kuuluu omaan salkkuuni.

Kysyjä on siinä oikeassa, että tämä 37 miljoonaa sieltä on vähennetty, ja se on vähennetty nimenomaan sen takia, että ajatus on, että kun henkilö menee palkkatuettuun työhön, niin hänellä olisi mahdollisuus sen palkkatuetun työn kautta päästä myös jatkamaan työllä sellaiseen työhön, joka ei ole tuettua, eli niin sanotusti oikeille työmarkkinoille. Ja tämä on toteutunut kuntien palkkatuella selvästi huonommin kuin esimerkiksi yksityisellä puolella, ja sen takia resursseja kohdennetaan enemmän yksityiselle puolelle ja toisaalta kolmannen sektorin toimijoille, joilla esimerkiksi sadan prosentin palkkatuki kaikkein vaikeimmin työllistyvien osalta on edelleen hoidossa. Mutta pari poikkeusta tästä on, ja se liittyy myös tähän kysymykseen osatyökykyisistä. Eli osatyökykyisiä kunnat voivat edelleen palkkatuella ottaa, ja heillä se kerryttää myös työssäoloa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

16.38 Mikko Ollikainen r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Under de senaste veckorna har vi diskuterat den kulturpolitiska redogörelsen här i riksdagen också ur ekonomiskt och sysselsättningsperspektiv. Vi lever ju i ytterst utmanande tider i världen, och kulturen och konsten har en viktig roll i vårt välbefinnande och vår ork.

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

Kulttuurilla ja taiteella on siis tärkeä merkitys kansalaisten henkisen kriisinkestävyyden näkökulmasta. Synkkinä aikoina tarvitaan vastapainoa: positiivisuutta, iloisuutta ja huumoria. Sitä vöyriäisyhtye KAJ tuo parhaillaan. Sekä Suomessa että Ruotsissa on puhuttu KAJ-kuumeesta. Lauantaina on Melodifestivalen-finaali, ja Bara bada bastu -laulu on noussut jopa tämän kilpailun suosikiksi. [Antti Kurvinen: Vöyri!] — Kyllä. — Se on nyt soitetuinkin listalla sekä Suomessa että Ruotsissa. Tämä on kulttuurivientiä. Musiikin lisäksi viedään ehkä kaikkein rakkainta kulttuuriperinnettämme, saunomista, Eurooppaan.

Arvoisa ministeri Rydman, luovat alat, kulttuuri ja taide, ovat maailman kasvavin ala. Monet maat panostavat tähän paljon. Millä tavalla Suomi voisi parantaa panostusta luovien alojen vientiin ja sitä kautta luoda kasvua Suomeen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.40 **Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Värderade herr talman! Ledamot Ollikainen hade alldeles rätt: Vad gäller de kreativa branscherna så finns det en enorm potential, även vad gäller de ekonomiska synvinklarna. Regeringen är alldeles medveten om detta, och vi till och med satsar på exportfrämjandet vad gäller de kreativa branscherna. De insatser som vi har fattat beslut om kommer att levereras genom Business Finland.

Kuten edustaja Ollikainen aivan oikein totesi, luovilla aloilla on valtava kaupallinen potentiaali myöskin, mitä tulee vientiin. Hallitus on tiedostanut tämän kysymyksen täysimääräisesti, ja me panostamme myöskin Business Finlandin kautta tähän puoleen.

Så klart är det så att vad gäller olika slags poängteringar vad gäller exportfrämjandet så är det alltid långsiktigt arbete, och det innebär också att man måste ha tillräckligt hållbara lösningar i framtiden. Det innebär att vi medvetet utvecklar de ekosystem där sådana innovationer och bolag skapas.

Tämä on pitkäjänteistä työtä, [Puhemies koputtaa] ja teemme sitä systemaattisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aihepiiriin liittyen. Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

16.41 **Lotta Hamari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa hallitus, vaalien alla te tosiaan lupasitte ne 100 000 uutta työpaikkaa. Nyt työttömyys kasvaa kaikkialla maassa ja jokaisessa ikäryhmässä. Suomalaisista yrityksistä, suomalaisista kunnista ja kaupungeista ympäri Suomea on menetetty kymmeniätuhansia työpaikkoja. Työministerinä olisitte voinut tehdä enemmän työllisyyden eteen vielä, ja nyt olen huolissani, koska on kuulunut huhuja, että tämä 100 miljoonan euron säästö sosiaalihuoltoon kohdistuisi kuntouttavaan työtoimintaan. Tämä vaikeuttaisi työttömien asemaa entisestään.

Työministeri Satonen, voitteko varmistaa yhdessä sosiaali- ja terveysministeri Juuson kanssa, että tämä 100 miljoonan sosiaalihuollon leikkaus ei kohdistu kuntouttavaan työtoimintaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 18/2025 rd

16.42 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kuntouttava työtoiminta on, kuten varmaan kysyjä hyvin tietää, hyvinvointialueilla, ja se kuuluu myöskin tässä työnjaossa ministeri Juusolle, joten en voi siihen vastata.

Mutta tässä jo aiemmin totesin, että meidän tulee kyllä tarkkailla sitä, miten nämä välityömarkkinat jatkossa kehittyvät ja miten ne toimivat, koska on tietysti niin, että me tarvitaan myöskin näitä välityömarkkinoita ehdottomasti. Siellä on ollut hyvin monenlaista toimintaa nyt, ja se tavallaan kohdentuu pitkälti sinne kuntien työllisyysalueille. Siinä on se hyvä puoli, että voidaan paikallisesti erityisesti tukea niitä välityömarkkinatoimijoita, joiden tulokset ovat kaikkein tehokkaimpia, mutta toki siinä on myös sitten se riski, miten nämä nähdään siellä kunnan päätöksenteossa, kun suhteessa muitakin asioita on tietenkin kuntien pöydällä ja kuntienkin taloustilanne on vaikea. Tämä on asia, jota mielestäni pitää seurata, ja tarvittaessa pitää myös toimia.

Frågan slutbehandlad.